

Państwo i My

Osiem grzechów Rzeczypospolitej
- 5 lat później

Państwo i My

Osiem grzechów głównych Rzeczypospolitej

FUNDACJA GOSPODARKI
I ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ

Andrzej Antoszewski

Edwin Bendyk

Maciej Frączek

Anna Giza

Grzegorz Gorzelak

Jerzy Hausner (red.)

Hubert Izdebski

Rafał Matyja

Stanisław Mazur (red.)

Bartłomiej E. Nowak

Jacek Raciborski

Janusz Reiter

Dawid Sześciło

Państwo i My

Osiem grzechów głównych Rzeczypospolitej

FUNDACJA GOSPODARKI
I ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ

Państwo i my

Osiem grzechów
głównych
Rzeczypospolitej
– 5 lat później

fun
dacja
gap

FUNDACJA
GOSPODARKI
I ADMINISTRACJI
PUBLICZNEJ

open
eyes
economy
summit

Osiem grzechów głównych Rzeczypospolitej

Grzech I

Brak wyobraźni
strategicznej
i suwerennej myśli
rozwojowej

Grzech II

Niezdolność
posługiwania się
różnymi trybami
rządzenia

Grzech III

Rozmyty ład
konstytucyjny

Grzech IV

Formalistyczny
legalizm

Grzech V

Destrukcja sfery
publicznej

Grzech VI

Unikanie rządzenia
i ucieczka od
odpowiedzialności

Grzech VII

Obywatelska
pasywność i
roszczeniowość

Grzech VIII

Systemowa niezdolność
do kojarzenia
bezpieczeństwa i
rozwoju

Opracowania eksperckie

RAPORT GOSPODARKA

Pandemia nie usprawiedliwia błędów. Polityka gospodarcza i wiarygodność ekonomiczna Polski

dr Bartłomiej Biga
prof. SGH dr hab. Agnieszka Chłoń-Domińczak
prof. dr hab. Jan Czekaj
dr Sławomir Dudek
dr hab. Dariusz Filar
dr Mirosław Gronicki
prof. dr hab. Jerzy Hausner
dr Janusz Jankowiak
Robert Kowalski
prof. UG dr hab. Leszek Pawłowicz
prof. SGH dr hab. Andrzej Rzońca
prof. dr hab. Andrzej Ślawiński
dr Małgorzata Starczewska-Krzysztozek

RAPORT SAMORZĄD

Pomiędzy nadzwyczajnymi zadaniami a ograniczonymi możliwościami – samorząd terytorialny w czasie pandemii

Marcin Bazylak
prof. dr hab. Paweł Churski
Agnieszka Dawydzik
dr Rafał Durkiewicz
Joanna Erbel
prof. dr hab. Jerzy Hausner
Adam Korta
Grzegorz Kubalski
dr Michał Kudłacz
prof. UW dr hab. Andrzej Łoś
prof. dr hab. Krzysztof Szalucki
Benedykt Węgrzyn
dr Michał Wolański
prof. UEK dr hab. Igor Zachariasz

RAPORT SPOŁECZEŃSTWO

Współobecność,
współodpowiedzialność,
wspólnotowość:
społeczeństwo obywatelskie
w czasach pandemii

prof. UEK dr hab. Piotr Augustyniak
Konrad Ciesiołkiewicz
Ignacy Dudkiewicz
Aleksandra Fandrejewska-Tomczyk
prof. AGH dr hab. Barbara Gąciarz
Anna Korzeniewska
prof. dr hab. Cezary Obracht-Prondzyński
dr Agnieszka Pacut
Michał Przedlacki
Barbara Sadowska
Joanna Sadzik
dr Alek Tarkowski
Kuba Wygnański

RAPORT KULTURA

Pierwsza do zamknięcia,
ostatnia do otwarcia.
Kultura w czasie pandemii
COVID-19

Krzysztof Czyżewski
prof. dr hab. Janusz Fogler
Alina Gałązka
prof. dr hab. Jerzy Hausner
Aldona Machmowska-Bóra
dr Michał Niorabitoński
prof. dr Michał Komar
Paweł Łysak
Adam Opatowicz
Robert Piaskowski
prof. dr hab. Jacek Purchla
prof. dr hab. Łukasz Ronduda
dr Joanna Sanetra-Szeliga
prof. dr hab. Tomasz Szlendak
Aleksandra Szymańska
Bogna Świętkowska

oees.pl/dobrzewiedziec/

Opracowania eksperckie

RAPORT EDUKACJA

Między pandemią COVID-19
a edukacją przyszłości

prof. dr hab. Przemysław Czaplinski
Krystyna Dynowska-Chmielewska
prof. IHS dr hab. Michał Federowicz
prof. dr hab. Anna Giza-Poleszczuk
Oktawia Gorzeńska

prof. dr hab. Anna Karwińska
prof. dr hab. Robert Traba
Jerzy Wiśniewski
dr Marcin Zwierzędziński

RAPORT BIZNES

Co dalej w biznesie?
Jak pandemia zmieniła
zarządzanie firmami i ludźmi

Dominika Bettman
prof. dr hab. Andrzej Jacek Blikle
dr Henryka Bochniarz
Tomasz Brzostowski
Tomasz Budziak
Wojciech Eichelberger
Joanna Erdman
Jarosław Grzesiak
prof. dr hab. Jerzy Hausner
dr Ewa Labno-Falęcka
prof. dr hab. Krzysztof Oblój
Przemysław Powałacz
Piotr Voelkel
Mateusz Zmysłony

RAPORT GOSPODAROWANIE WODĄ

Gospodarowanie wodą –
wyzwania dla Polski

Pod redakcją:
prof. dr hab. Zbigniewa Kundzewicza
prof. dr hab. Janusza Zaleskiego
dr hab. Anny Janachity-Szostak
prof. dr hab. Elżbiety Nachlik

ALERT ZDROWOTNY

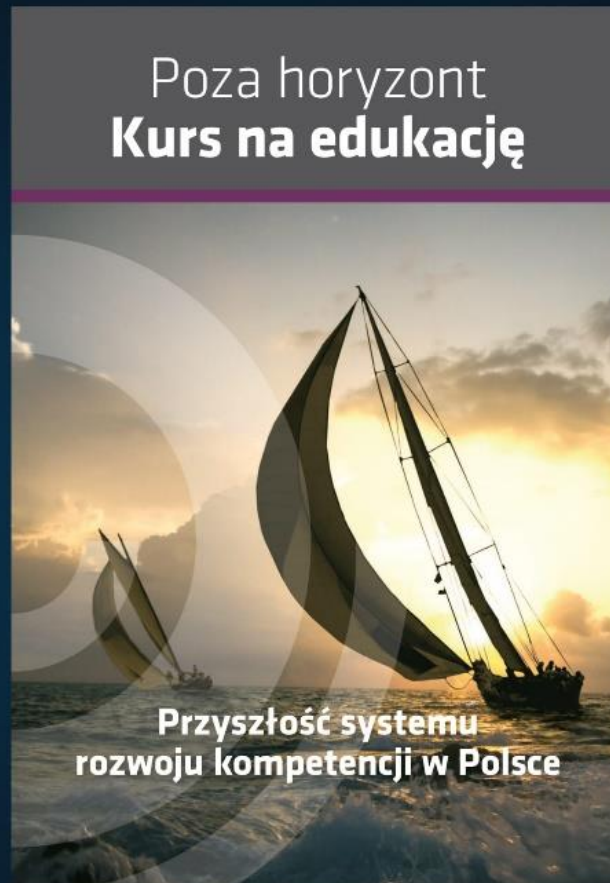
4

dr hab. Monika Bocłaga-Jask
dr Alicja Dąbaga
prof. dr hab. Zbigniew Gacimig
prof. dr hab. Stanisława Góliniewska
prof. dr hab. Tomasz Grodzicki
Marek Haber
dr hab. Dorota Karkowska
prof. dr hab. Maria Kózka
prof. dr hab. Adam Winiak
prof. dr hab. Cezary Włodarczyk

oees.pl/dobrzewiedziec/

Opracowanie eksperckie

oees.pl/dobrzewiedziec/

MAPA KONCEPTUALNA RAPORTU

8 grzechów głównych

I
Brak wyobraźni strategicznej i suwerennej myśli rozwojowej

II
Niezdolność posługiwania się różnymi trybami rządzenia

III
Rozmyty ład konstytucyjny

VI
Unikanie rządzenia i ucieczka od odpowiedzialności

V
Destrukcyjna sfera publicznej

IV
Formalistyczny legalizm

VII
Obywatelska pasywność i roszczeniowość

VIII
Systemowa niezdolność do kojarzenia bezpieczeństwa i rozwoju

Pandemia Covid – 19 i wnioski z Raportów OEES

SPOŁECZEŃSTWO OBYWATELSKIE

zrzuwanie idei dialogu społecznego i obywatelskiego, chaos informacyjny, spóźnione działania ostonowe dla NGO

EDUKACJA

sztynność systemu, chaos organizacyjny i informacyjny, nieprzygotowanie szkół do kształcenia zdalnego, brak wsparcia dla nauczycieli

OPIEKA ZDROWOTNA

chaos organizacyjny i informacyjny, spóźnione decyzje, paraliż szpitali, deficyt kadr

KULTURA

zachwianie stabilności finansowej instytucji, spóźniona i cząstkowa pomoc rządu, trudna sytuacja miast historycznych

GOSPODAROWANIE WODĄ

wzrastający deficyt wody w sezonie wegetacyjnym, podejmowanie działań doraźnych w sytuacji realnego zagrożenia (suszy czy powodzi)

FINANSE PUBLICZNE

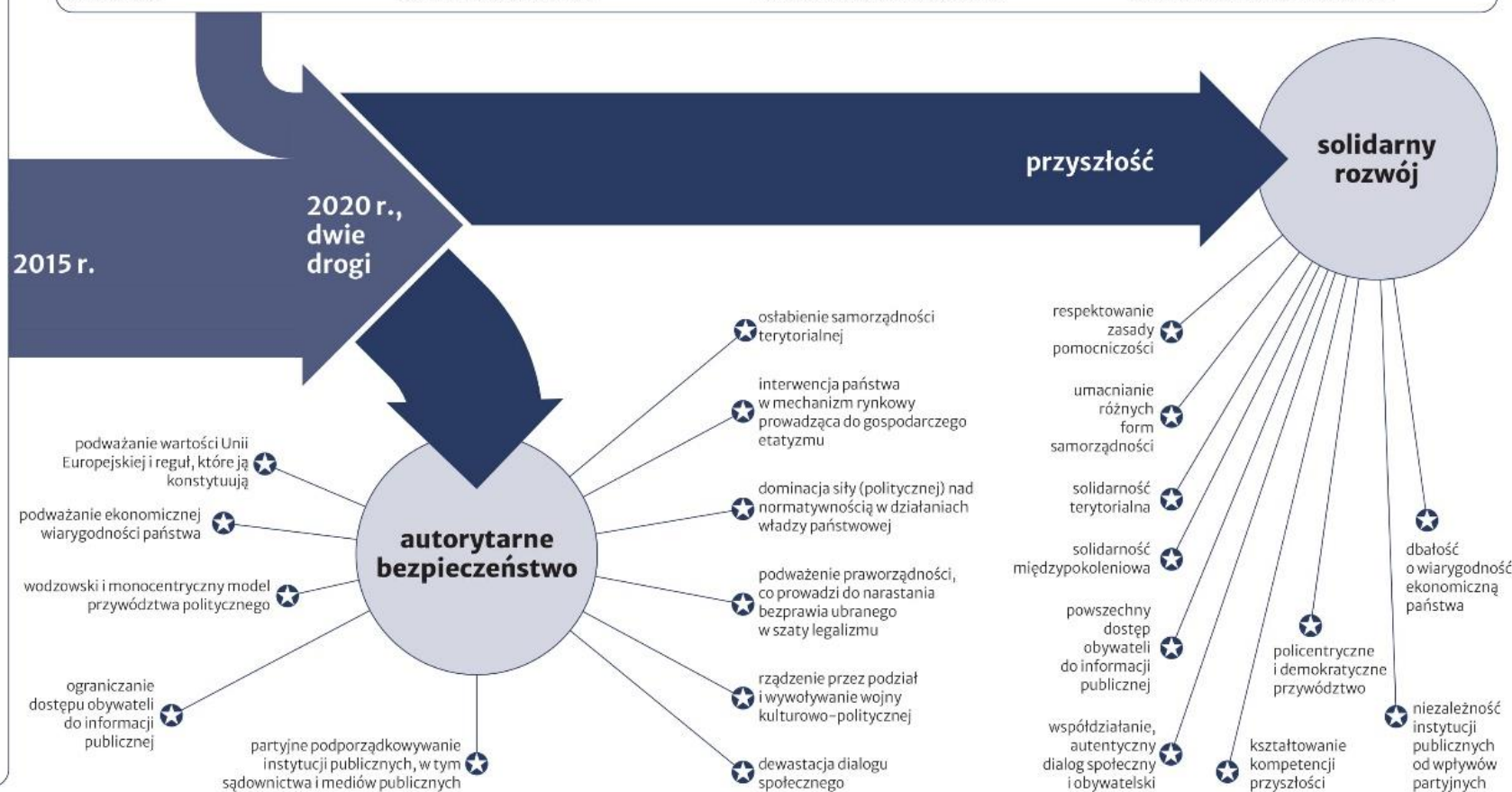
gwałtowny wzrost długu publicznego, brak przejrzystości, kwestionowanie Stabilizującej Reguły Wydatkowej oraz konstytucyjnego progu długu do PKB

SAMORZĄDNOŚĆ TERYTORIALNA

uszczerplenie dochodów JST wynikające z decyzji rządu i lockdownu, działania władz centralnych systematycznie osłabiające samorząd

GOSPODARKA

negatywne skutki pandemii dla firm i sektorów, etatyzm i interwencjonizm państwowy, beład decyzyjny, brak strategii działań, osłabienie pozycji Polski w UE

Wnioski z alertów i raportów syntetycznych

Gospodarka

- negatywne skutki pandemii dla firm i sektorów
- etatyzm i interwencjonizm państwowy
- bezład decyzyjny
- brak strategii działań
- osłabienie pozycji Polski w UE

Finanse publiczne

- gwałtowny wzrost długu publicznego
- brak przejrzystości
- kwestionowanie Stabilizującej. Reguły Wydatkowej oraz konstytucyjnego progu długu w relacji do PKB

Samorządność terytorialna

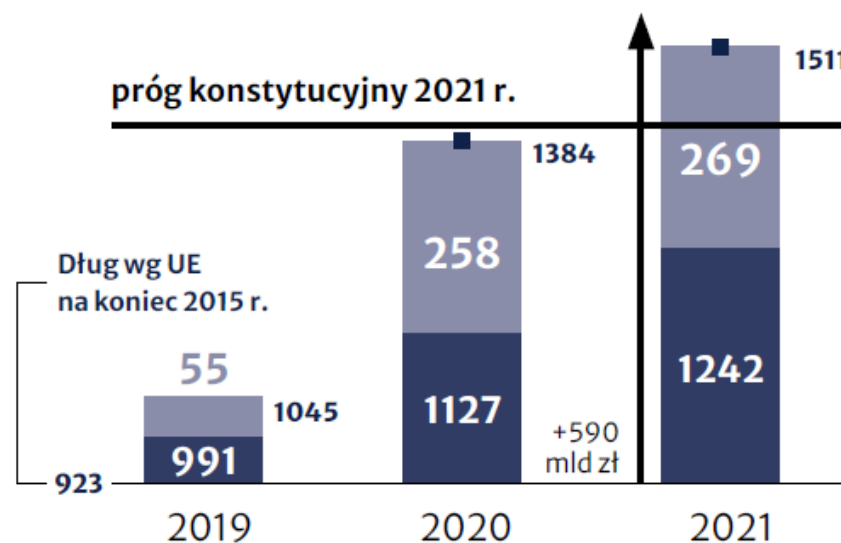
- uszczuplenie dochodów JST wynikające z decyzji rządu i lockdownu
- działania władz centralnych systematycznie osłabiające samorząd

Społeczeństwo obywatelskie

- zrujnowanie idei dialogu społecznego i obywatelskiego
- chaos informacyjny
- spóźnione działania ostonowe dla NGO

Omijanie „długu konstytucyjnego”

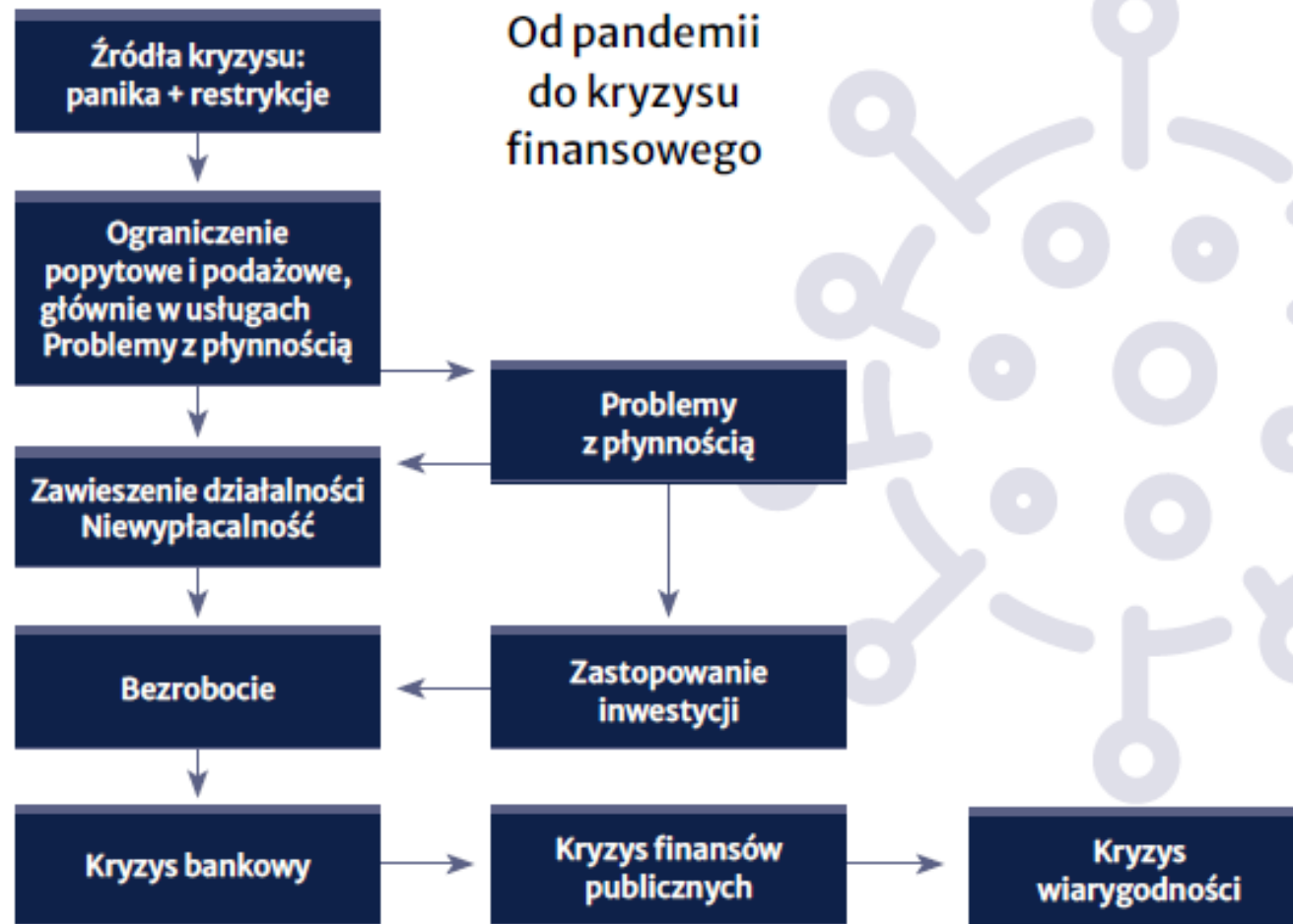
(mld zł)

- dług konstytucyjny
- omijanie „długu konstytucyjnego”
- dług wg subiektywnej metodologii unijnej

ŹRÓDŁO: OBLICZENIA
WŁASNE NA PODSTAWIE MF, KE

- brak przejrzystości
- (dez)informacja
- budżet państwa to nie finanse państwa
- optymalizacja, kreatywność
- omijanie reguły wydatkowej SRW
- 2 zmiany reguły
- „wrzutka nocna” w ustawie o pracownikach delegowanych
- brak konsultacji nowelizacji budżetu z RDS (2x)
- omijanie konstytucyjnego progu długu
- zapowiedź uchylecia konstytucjonalnego progu długu
- deprecjonowanie progu, nazwanie go „sztuczną barierą”
- słabnąca rola Ministerstwa Finansów

ŹRÓDŁO: PROF. LESZEK PAWŁOWICZ

10 wniosków o wiarygodności państwa

1. Nie ma wiarygodności bez przestrzegania ustanowionych reguł. Przestrzeganie reguł daje przewidywalność, a bez niej nie można osiągnąć niezbędnej dla rozwoju gospodarki i jej podmiotów stabilizacji warunków działania. Fundamenty efektywności i konkurencyjności są wówczas podważane.
2. Wiarygodne państwo respektuje fundamentalne wolności i prawa ekonomiczne podmiotów gospodarczych i gwarantuje możliwość korzystania z nich.
3. Niezależny i sprawny system sądownictwa gwarantuje nadzór nad przestrzeganiem prawa.
4. Wiarygodność ekonomiczna nierozzerwalnie związana jest z respektowaniem prawa do swobodnego stanowienia kontraktów między stronami. Katalog dopuszczalnych ingerencji w swobodę stanowienia kontraktów musi być wąski oraz ustanowiony ustawowo i literalnie przestrzegany.

5. Bezpieczeństwo obrotu gospodarczego jest jednym z fundamentów wiarygodnego państwa.

6. Nadmiar regulacji – ich skomplikowanie i zmienność – rujną wiarygodność ekonomiczną państwa i destabilizują prowadzenie działalności gospodarczej.

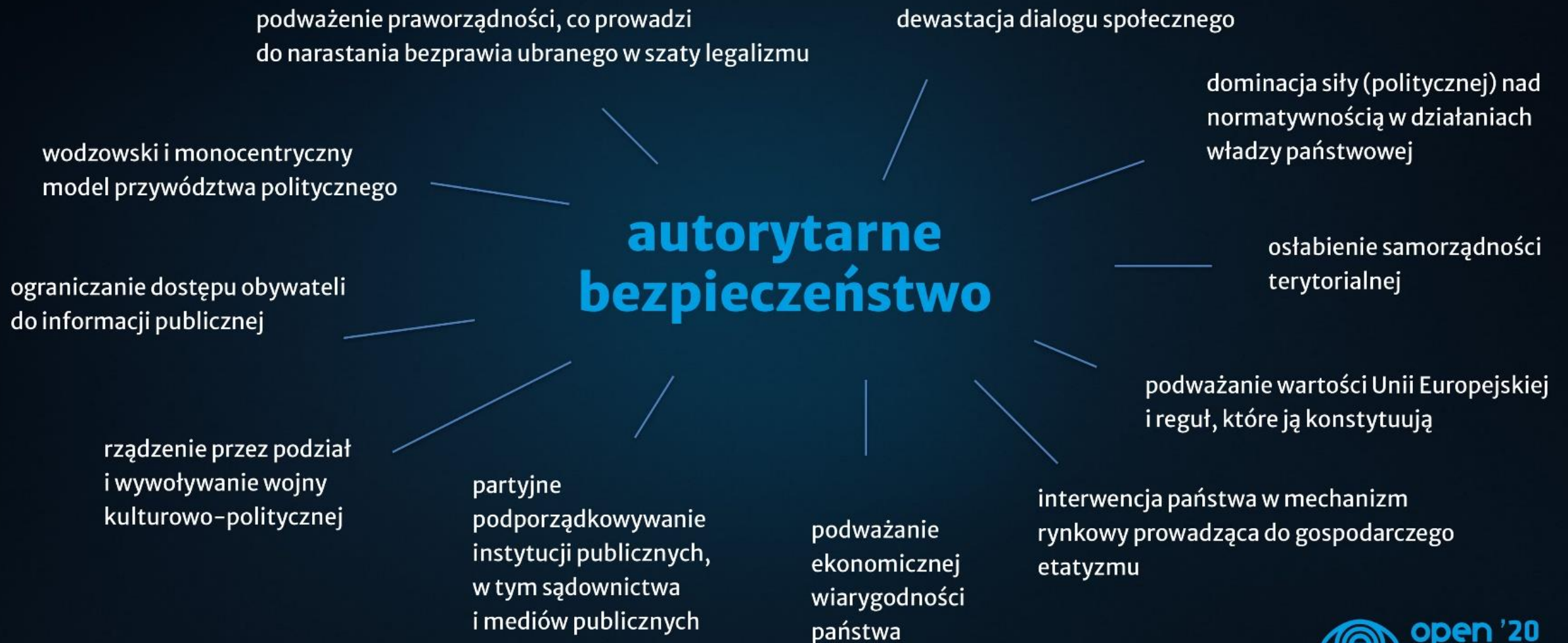
7. Nawet doskonale skrojone i mocno osadzone w aktach prawnych najwyższej wagi instytucje są obsadzone przez ludzi. Jeśli władze kierują do nich ludzi niekompetentnych, podporządkowanych, lojalnych nie wobec powierzonego im mandatu, a wobec politycznych mocodawców, to rujną wiarygodność tych instytucji.

8. Dzięki propagandzie i manipulowaniu danymi można przez jakiś czas poprawiać nastroje, ale nie da się niczego zbudować.

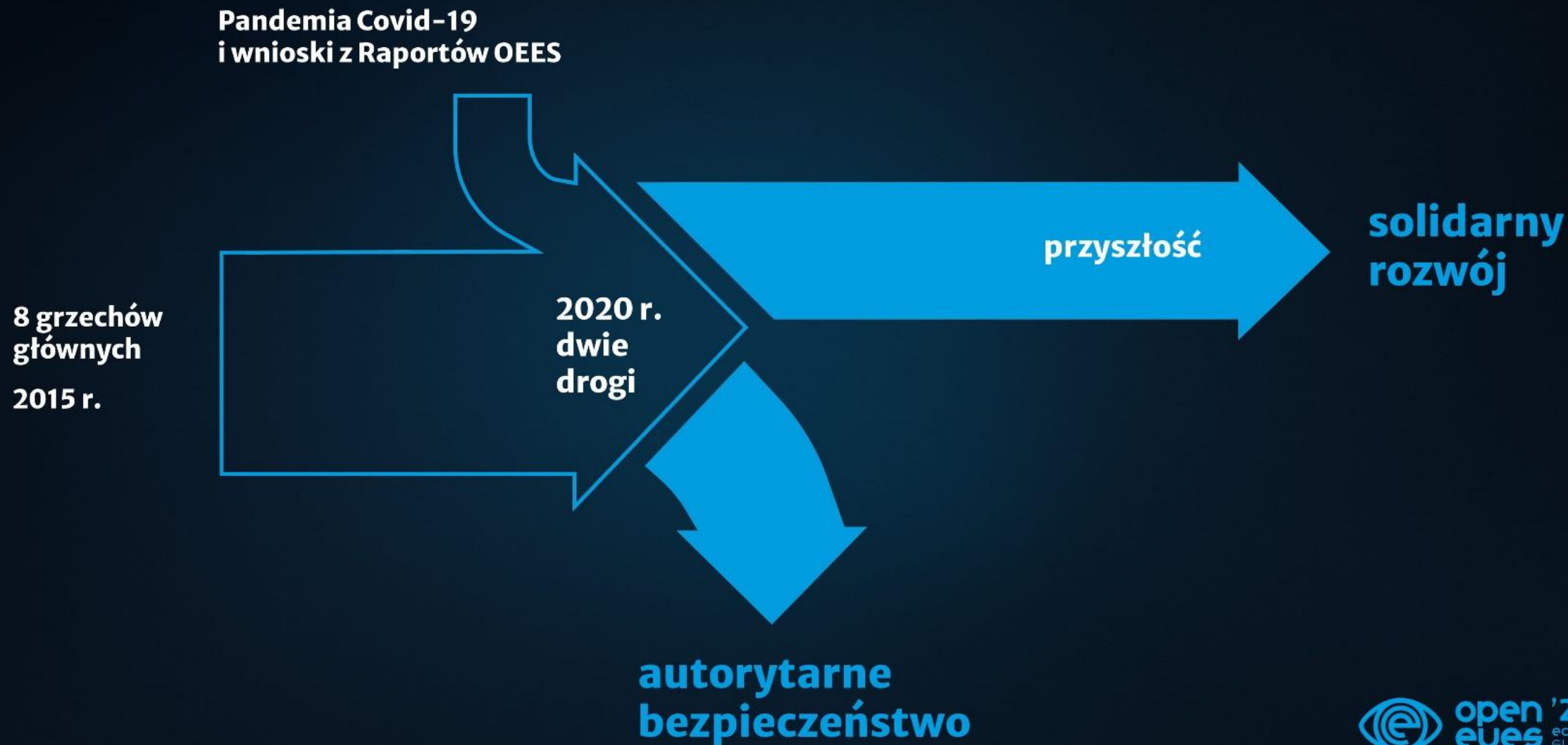
9. Wiarygodność ekonomiczna wymaga także respektowania przez państwo zobowiązań międzynarodowych podjętych w ramach organizacji, do której kraj dobrowolnie przystąpił. Nie buduje wiarygodności kwestionowanie korzyści z członkostwa w Unii Europejskiej i podważanie wartości i reguł, które ją konstytuują.

10. Nasze państwo ma niską wiarygodność ekonomiczną, ponieważ nie spełnia lwiej części wymienionych tu warunków koniecznych dla jej pozyskania i utrzymania w dłuższym okresie.

Nowe przejawy ośmiu grzechów głównych (rok 2020)

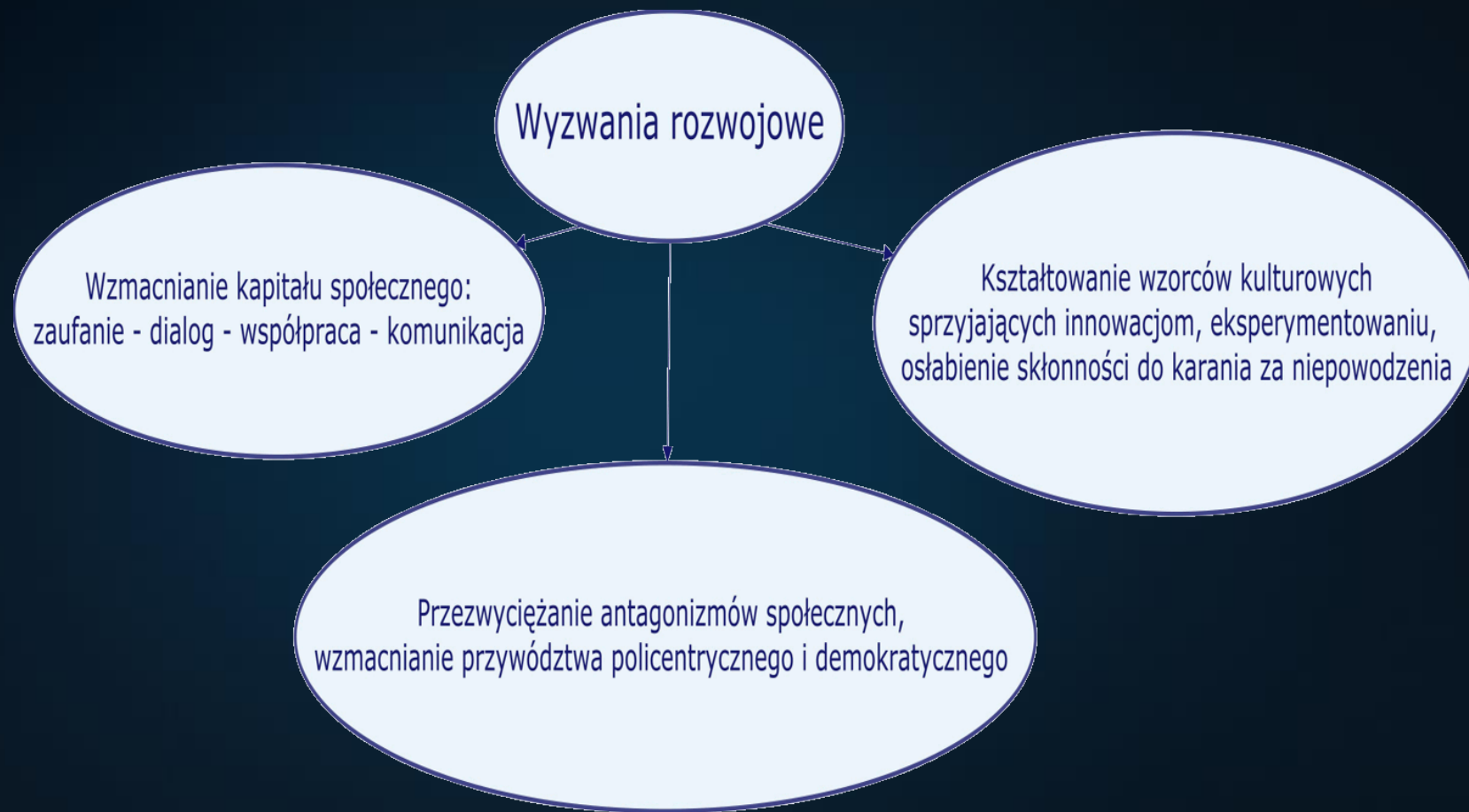

Mapa konceptualna raportu

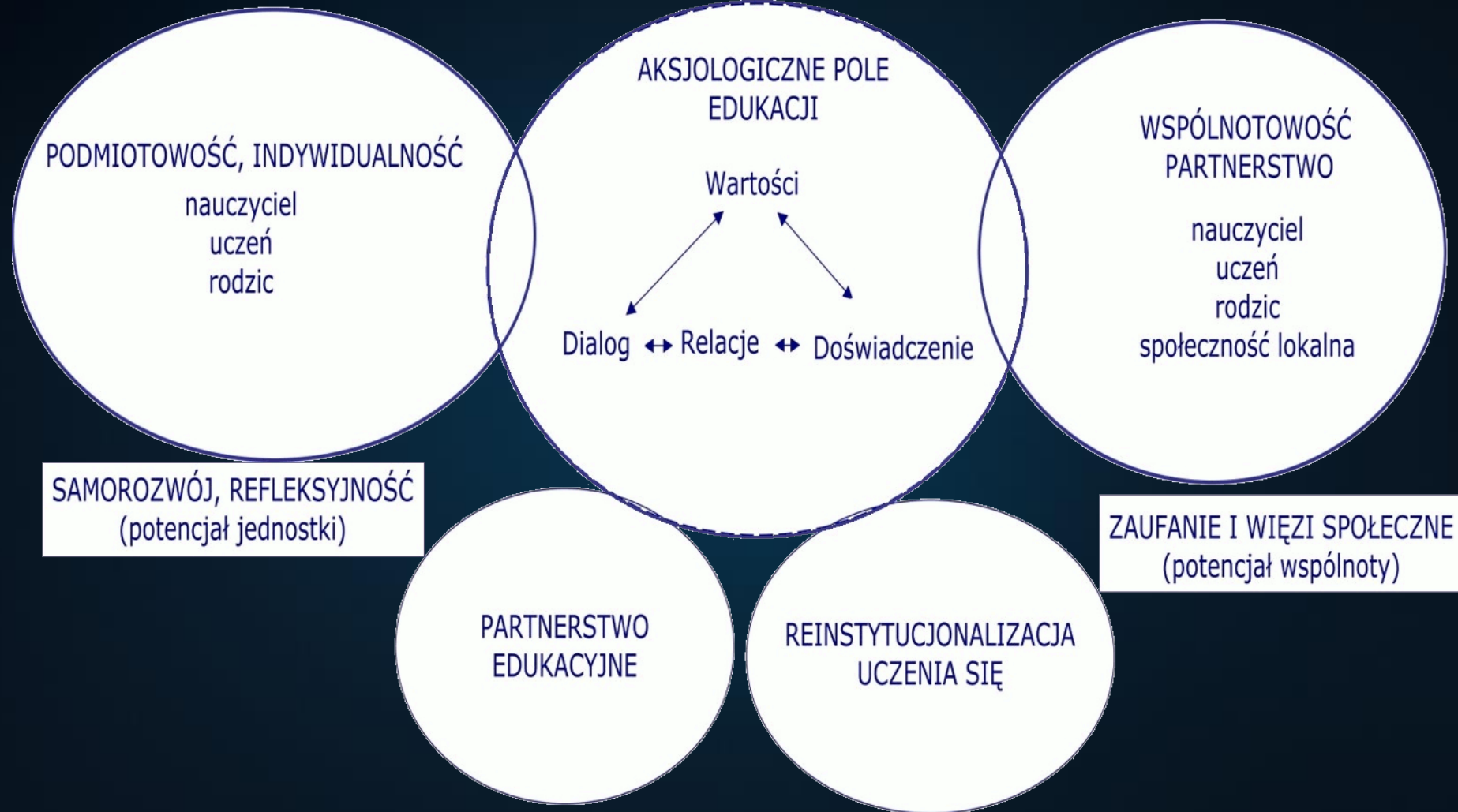

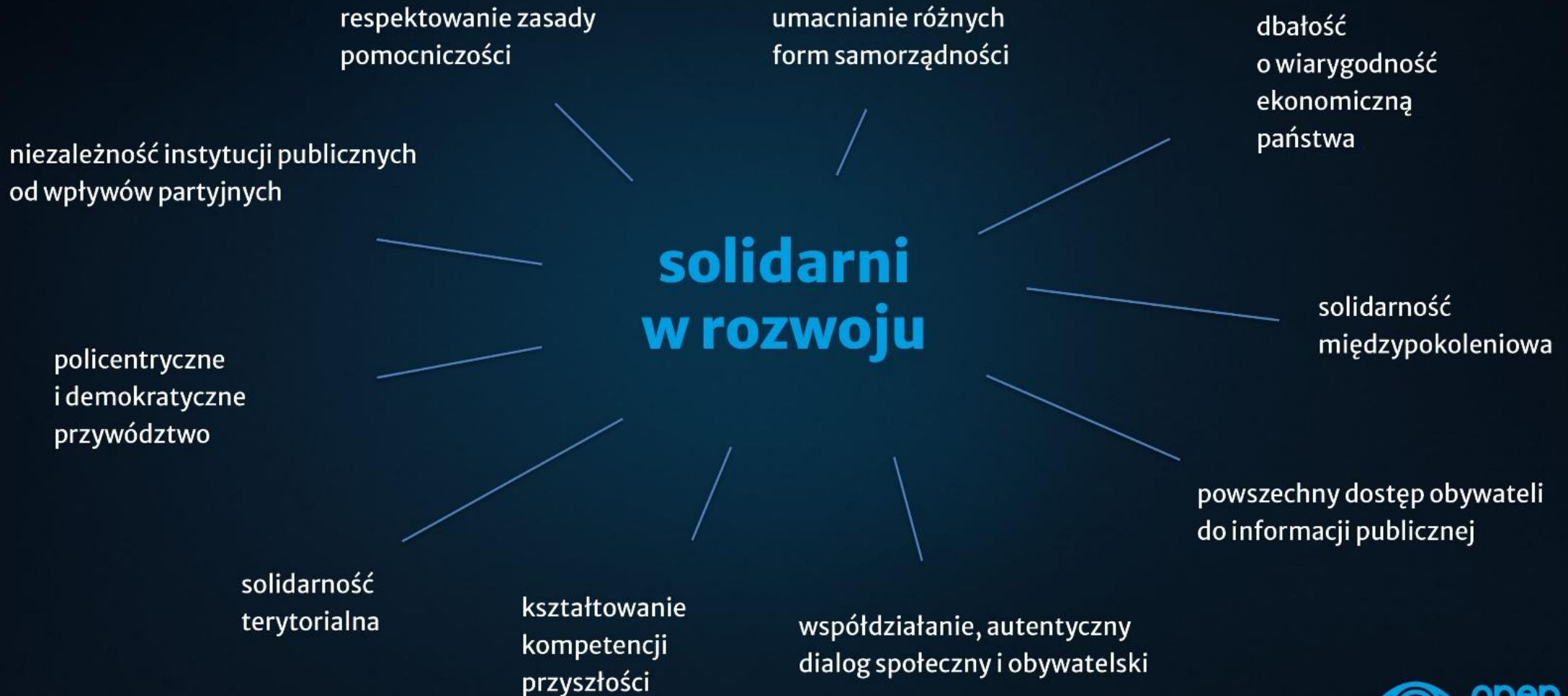

EDUKACJA RELACYJNA

Solidarni w rozwoju

open '21
eyes
economy
summit

Open Eyes Economy Summit 6!

16-17 listopada 2021